

REPUBLIKA NA PODŠÁLKU

Opraveno k nepoznání

Povídka pana Radima Kafánka

Když se dílo opraví tak důkladně, že ho autorovi musí znovu představit, měla by ke kolaudaci patřit i jmenovka.

Paní Denisa položila na stůl dvě fotografie. Na jedné byla fontána před rekonstrukcí, na druhé po ní. Josef si nasadil brýle, chvíli přejížděl očima z jedné na druhou a pak se zeptal:

„A kde je ta třetí?“

„Jaká třetí?“ podivila se Denisa.

„Ta opravená.“

Pan Radim seděl u okna. Nedělal rozhodčího mezi kamenem a razítkem. Jen se naklonil k fotografiím.

„Náměstí Jiřího z Poděbrad je po více než dvouleté rekonstrukci znovu otevřené,“ řekla Denisa. „Město a architekti říkají, že kašnu Sjedenocaná Evropa obnovili podle digitální dokumentace a doplnili novou technologií vody. Její autor, sochař Petr Šedivý, ale tvrdí, že zásah jeho dílo poškodil a znehodnotil i podpis s letopočtem.“

Josef položil brýle vedle cukřenky.

„To je jako když dáš kabát po dědovi krejčímu přišít knoflík. Vráti ti vestu se zipem a vysvětlí, že původní vlna byla zachována v ideové návaznosti.“

Denisa se pousmála, ale fotografii nepustila. „Voda teče, náměstí žije a v létě se ochladí. To je skutečný přínos. Spor o to, co se s dílem stalo a jak se o tom s autorem jednalo, tím ale dokončený není.“

„Takže stavba má kolaudaci, ale rozhovor je pořád ve výkopu,“ řekl Josef.

„Přesně. Autorovo rozhořčení není samo o sobě soudní rozsudek. A fotografie spokojených dětí nejsou automaticky potvrzením, že byl zásah autorsky v pořádku. Slavnostní páska není guma na sporné otázky.“

Pan Radim ukázal na okraj fotografie. „Kdo měl autorovi předem přesně říct, co zůstane, co se změní a proč?“

OPRAVENO K NEPOZNÁNÍ · DOKONČENÍ

V kavárně se na chvíli ozýval jen mlýnek. Pak Denisa odpověděla:

„Investor má projekt, projekt má koordinaci, koordinace má zápis a zápis má přílohu. Jen odpovědnost má zřejmě přestup na jiné lince.“

Josef přikývl. „Nejpevnější materiál české veřejné stavby není žula. Je to trpný rod.

Neřekne se: někdo něco změnil. Řekne se: došlo k úpravě. A ta pak chodí po úřadě sama, bez rodičů.“

„Oficiální text říká, že nová fontána na původní dílo navazuje a rozvíjí je,“ dodala Denisa.

Josef si odfrkl. „U nás doma se takhle rozvíjela komoda. Manželka chtěla opravit šuplík, já přidal kolečka, věšák a hadici. Dnes je z ní pojízdný botník a původní záměr bydlí ve sklepě.“

Denisa otočila druhou fotografii. „Původní výdech metra, který Šedivý také výtvarně ztvárnil, byl při revitalizaci odstraněn. Architekt vysvětluje, že technický objekt foukal teplý vzduch do stran, bránil pobytu i zeleni a kvůli velikosti a váze ho nebylo možné odvézt. To jsou důvody, které se mají vysvětlit. Ne schovat za slovník, v němž demolice znamená rozvoj a nesouhlas komunikační šum.“

„U nás tomu říkáme záruční oprava,“ řekl Josef. „Po ní teče kohoutek jinam, ale zato máte nový protokol.“

Pan Radim dopil kávu.

„Možná by při obnově veřejného díla neměla první otázka znít, zda voda teče,“ řekl. „Ale zda všichni, kterých se změna týká, věděli, kam poteče.“

Venku začalo pršet. Voda si cestu našla bez jedacího čísla.

Dílo ve veřejném prostoru patří městu k péči, lidem k užívání a autorovi k autorství. Když se ty tři strany nepotkají u jednoho stolu, fontána může fungovat — a důvěra přitom tiše odtékat.